

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Samhällsenheten

Yttrande

Datum
2021-09-09

Diarienummer
400-4333-21

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande avseende delar av betänkandet "Stärkt planering för en hållbar utveckling"(SOU 2021:33)

Finansdepartementets dnr: FI2021/01486

Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen i Jämtlands län tillstyrker utredningens förslag om författningsändringar i de olika kapitlen i plan- och bygglagen, PBL (2010:900). Länsstyrelsen vill samtidigt framföra ett antal synpunkter, se nedan.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen ser positivt på att en utredning genomförts i syfte att se över delar av PBL och genom ändringar i regelverket stärka förutsättningarna för transporteffektivitet och tillgänglighet genom hållbara transporter. Länsstyrelsen stödjer problembeskrivningarna och ambitionerna i betänkandet men ställer sig frågande till vilka effekter förslagen kommer få.

Förslag om författningsändringar i PBL

Inledningsvis anser Länsstyrelsen att ambitionen med utredningen och författningsändringarna är goda och vi ser det som viktigt att PBL stödjer arbetet mot ett transporteffektivt samhälle. Länsstyrelsen vill dock lyfta avsaknaden av kopplingar till övergripande, strategiska dokument. Det är av Länsstyrelsen uppfattning att en enskild detaljplan inte kan hantera frågan om transporteffektivitet i ett helhetsperspektiv. Ett helhetsperspektiv anpassat efter den aktuella regionen och dess lokala förutsättningar är snarare en förutsättning för att frågan ska kunna hanteras i ett senare skede i detaljplan. Att enbart ställa krav på transporteffektivitet i detaljplaner utan koppling till översiktsplaner, regional fysisk planering, kollektivtrafikplanering och infrastrukturplanering utifrån platsens förutsättningar, bedöms ge en mycket liten effekt.

Vidare konstaterar Länsstyrelsen att förslagen förutsätter att kommunen har rådighet över frågorna, vilket de inte har då beslut och genomförande i hög grad ligger hos andra aktörer, exempelvis regionen och Trafikverket. Återigen vill Länsstyrelsen därför poängtera vikten av en strategisk planering och framförallt en horisontell samverkan mellan ansvariga aktörer. Det gör det även tydligt att den önskvärda normförskjutningen inte enbart kan utgå från de kommunala planeringsprocesserna.

Nationell strategi för en hållbar samhälls- och bebyggelsestruktur

Länsstyrelsen ställer sig frågande till förslaget om en nationell strategi för en hållbar samhälls- och bebyggelsestruktur. Utgångspunkter för hållbar samhällsplanering kopplat till bebyggelsestruktur, tillgänglighet och nåbarhet finns redan inom miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. Länsstyrelsen anser att det är oklart hur strategin ska kunna uppnå det som målet om God bebyggd miljö hittills inte klarat av. Av Länsstyrelsens årliga miljömålsuppföljning (2020) framgår att Jämtlands län inte uppnår det nationella miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. Uppföljningen synliggör ett antal negativa trender i länet som motarbetar en stärkt planering för hållbar tillväxt. Enligt Länsstyrelsen synliggör de negativa trenderna vikten av att anta regionala och lokala vägledande dokument för den fysiska planeringen, snarare än en nationell strategi.

Förslagets effekter och konsekvenser

Av utredningen framgår bedömningen att reformer inte alltid får genomslag enbart med stöd av lag. Länsstyrelsen konstaterar vidare att föreslagna ändringar i PBL inte är tvingande utan snarare syftar till att skapa förutsättningar för transporteffektivitet. Utredningen överlämnar slutligen mycket till kommunerna själva att bestämma hur frågorna ska drivas. Länsstyrelsen delar därav synen som delvis framkommer i betänkandet om att ändringar av bestämmelserna i PBL behöver kompletteras med kunskaps- och kompetenshöjande insatser. Detta för att författningsförslagen ska få genomslag i praktiken.

Länsstyrelsens roll

Av betänkandet framgår att Länsstyrelsen ska tillhandahålla planeringsunderlag, ett åliggande som redan omfattas av Länsstyrelsens uppdragsroll. Länsstyrelsen anser att det är oklart vilken typ av underlag som ska tillhandahållas samt att det saknas en tydlig rollfördelning med koppling till Boverkets uppdrag, däribland kunskapsförmedling av utredningens förslag. Länsstyrelsen ser även ett behov av kompetenshöjande insatser för att vi ska kunna vägleda kommunerna på bästa sätt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Marita Ljung med samhällsplanerare Jonna Grandics som föredragande. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Susanna Löfgren och samhällsenhetens tillförordnade enhetschef Lillemor Landsten.

Marita Ljung

Jonna Grandics

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför underskrifter.